

[Lone Dybkjær]

tvang organisationerne til at udpege lige mange mænd og kvinder, og at man nægtede dem plads, hvis ikke de kunne, så tror jeg, det ville have en effekt.

Jeg vil også gerne påpege, at jeg synes, det er vigtigt, at man f.eks. sigter efter at få kvinder valgt som formænd for udvalg. Når jeg siger det, er det ikke bare, fordi kvinder absolut skal være formænd, men det er noget af det, der er med til at kvalificere kvinderne til de andre lederposter. Vi ser ofte, at mænd kan referere til, at de har haft en masse af den type poster, det har kvinderne ikke nær så ofte, og dermed bliver de diskvalificeret til, hvad man kan kalde de egentlige lederposter. Derfor vil jeg gerne bede statsministeren, om han ikke kan være lidt mere barsk over for organisationerne.

Tag nu det område, jeg kender til, Danmarks Naturfredningsforening, hvor vi dog trods alt fik en slags aftale; der er intet teknisk i vejen for, at det ikke skulle kunne lade sig gøre. Og for at tage et område, jeg ved der ligger statsministerens hjerte nær, Dansk Jagtforening, dér mener jeg godt man kunne give en dispensation. Det er altså muligt at skelne, og det er muligt at gøre mere, end vi gør. Det ved jeg fra den regering, jeg selv var medlem af.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Fru Lilli Gyldenkilde såvel som fru Lone Dybkjær vendte tilbage til spørgsmålet om amterne og kommunerne, og jeg tror, de fleste af os har det indtryk, at amterne og kommunerne endnu ikke har arbejdet så systematisk og bevidst med ligestillingsopgaverne, som vi kunne ønske os.

Nu er det jo således, at vi her i landet har kommunalt selvstyre, og det hylder vi alle ved festlige lejligheder og respekterer i den daglige lovgivning. Men det synes jeg ikke giver os et problem her. Det må være rimeligt, at de holdninger, som under debatten i dag er kommet til udtryk om, at vi gerne så, at kommunerne og amterne arbejdede mere intenst med ligestillingsagen, kommer til amternes og kommunernes kundskab. Det kan gøres på flere måder. Indenrigsministeren kunne tale med dem, han møder dem ofte. Jeg tror også nok, jeg kan finde udvej for den løsning, at jeg selv i min egen skab af statsminister påtager mig over for kommunerne i kondenseret form at referere de synspunkter, som fra så mange sider under de-

batten i dag er kommet til udtryk. Jeg vil i hvert fald meget gerne give det tilbud, at jeg som statsminister efter denne debat i et brev til organisationerne refererer de synspunkter, som mange ordførere og også jeg selv har lagt vægt på på dette felt.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Ja, det skal også nok blive kort, men de tre sidste talere har klandret kommunerne og amterne meget for, at de ikke rigtig har gjort noget inden for ligestillingsområdet. Jeg må da beklageligvis gøre opmærksom på, at i disse kommuner er der altså enten konservative, Venstre- eller socialdemokratiske flertal, og de samme partier sidder som oftest også på borgmesterpladserne. Det er altså jeres egne partifæller, I klandrer.

Jeg tror rent faktisk, det er, fordi de har den fornuftige holdning, at de antager kvinder, når kvinder er bedst, og de antager mænd, når mænd er bedst. Derimod er det, vi gør herinde i Folketinget, at skrive nogle notater og nogle rapporter og ikke disse mere. Ude i kommunerne ved man, hvad man gør, hvad enten man er konservativ, fra Venstre eller socialdemokrat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 7 af Jytte Andersen (S), Grethe Fenger Møller (KF), Hanne Severinsen (V), Lilli Gyldenkilde (SF), Arne Melchior (CD), Lone Dybkjær (RV) og Inger Stilling Pedersen (KRF) (se foran) vedtoges med 102 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 7 (FP).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 117:

Forslag til lov om miljø og genteknologi.
Af miljøministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 1/2 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg er ked af igen at måtte minde om, at der foregår en forhandling i salen, og jeg vil henstille, at de samtaler, der er i gang, forlægges til andre steder. Og det skulle gerne være nu!

Dorte Bennedsen (S):

Jeg har ved tidligere lejligheder været ganske kritisk over for udformningen af bemærkninger i lovforslag fra miljøministeren. Derfor vil jeg gerne benytte denne lejlighed til at komplimentere for, at det er lykkedes at få dette bestemt ikke nemt tilgængelige stof beskrevet på en god og let tilgængelig måde.

Jeg kan ikke dy mig for at sige, at jeg egentlig ville ønske, at miljøministeren ville tage sin kollega justitsministeren i skole og lære ham at skrive dansk, og hvis ministeren er i tvivl om, hvorfor jeg siger det, skulle han prøve at læse bemærkningerne til medieansvarsloven. Jeg kunne ønske, at den havde være igennem en venlig behandlingovre i miljøministerens ministerium.

Men for at træerne dog ikke skal gro ind i himlen, har jeg en alvorlig indvending mod lovforslaget og dets bemærkninger. For som det fremgår af bemærkningerne, er den egentlige årsag til forslaget, at de to direktiver, EF vedtog sidste år, skal indarbejdes i dansk lovgivning.

Nu har vi ganske vist fået en ny minister, siden direktiverne blev vedtaget, men det kan vel næppe have undgået hans opmærksomhed, at Danmark faktisk stemte imod direktivet om udsætning og markedsføring. Og jeg må indrømme, at jeg anser det for at være en beklagelig fejl, at dette ikke nævnes nogetsteds i bemærkningerne. Selvsagt burde der have været gjort opmærksom på det og dermed også gjort opmærksom på, hvor Danmark havde bekymringer og problemer i forbindelse med direktivet.

Det er ikke sket; tværtimod argumenterer man i bemærkningerne direkte positivt, bl.a. for at ændre den gældende forbudsbestemmelse om udsætninger til en godkendelsesbestemmelse. Men jeg går ud fra, at ministeren har den samme skeptiske holdning, som regeringen havde sidste år til disse ændringer; at vi så kan blive nødt til at tage dem, fordi de er blevet til et direktiv, er en anden sag. Men jeg synes, det havde været rimeligt, om det var blevet trukket frem i bemærkningerne til lovforslaget.

Vi var i sin tid tilfredse med, at den daværende regering fulgte bl.a. Socialdemokratiets indstilling om at stemme imod direktivet om markedsføring. Men vi erkender også, at nu har EF vedtaget det pågældende direktiv, og så er vi forpligtet til at gennemføre det i dansk lovgivning, og det er som sagt det, der sker med dette forslag.

I den forbindelse er vi også godt tilfredse med de sikkerhedsklausuler, der er i henholdsvis § 9, stk. 4, og i § 17. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er ret forstået, at sikkerhedsklausulen, som den er nævnt i § 17, vedrører miljøklausulen i artikel 100, stk. 4, mens § 9 faktisk er mere vidtgående, fordi der ikke her kun er tale om midlertidige foranstaltninger.

Når jeg læser forslaget og beskrivelsen af de administrative procedurer for behandling af udsætningsansøgninger, bestyrkes jeg unægtelig i, at det var rigtigt, at Danmark gik imod direktivet. I visse situationer vil Kommissionen kunne beslutte hen over hovedet både på det politiske Ministerråd og på det faglige, rådgivende udvalg. Jeg synes, det er en temmelig rystende procedure, der er lagt i direktivet.

Hertil kommer, at tidsfristerne for de danske myndigheders behandling af ansøgninger indgivet i andre lande er direkte urovækkende. Det er jo sådan, at vi vil få et resumé af ansøgningen og 60 dage til behandlingen. Da vi behandlede direktivet i sin tid, forsøgte vi at få klaring på nogle spørgsmål, men kunne ikke få det, herunder spørgsmålet om, hvorvidt de 60 dage er den totale periode, vi har til det, om det også er til oversættelse af stoffet, og om det betyder, at vi kan risikere, hvis vi har et resumé af en græsk ansøgning og skal have yderligere stof, at få det op inden for disse 60 dage på græsk. Det kan lyde som en petitesse, men det er jo ministeriets mulighed, det er Folketingets mulighed, det er offentlighedens mulighed for overhovedet at få en fornuftig behandling af disse sager, det drejer sig om. Det er under alle omstændigheder en ekstremt kort frist, og hvis der så også bliver f. eks. sproglige problemer i løbet af denne frist, er vi ærlig talt på herrens mark.

Socialdemokratiet accepterer altså om end uden nogen form for begejstring de dele af forslaget, som vedrører implementeringen af direktivforslagene, idet vi til gengæld glæder os over ministerens tilkendegivelse om at ville trække i nødparagraffen, når danske sundheds- eller miljøinteresser er truede.

[Dorte Bennedsen]

Hvad angår de øvrige ændringer i forslaget, finder vi det rigtigt, at princippet om renere teknologi indarbejdes i forslaget. Men detaljerne vil vi gerne have lejlighed til at se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Rønholt (KF):

Sidste gang lovgivningen var til behandling, var den 4. april 1986. Forud derfor var der en forespørgselsdebat, nemlig den 4. februar samme år. Ved den lejlighed sagde Det Konservative Folkepartis ordfører, at vi ikke ser genteknologien som en trussel, men som en mulighed, idet vi dog erkendte, at der var behov for mere viden, der var behov for mere forskning, og der var behov for bedre samordning af den viden, som findes både internationalt og nationalt. Denne udtalte usikkerhed og nysgerrighed var bl.a. årsagen til, at vi fik revisionsbestemmelsen i samlingen 1990-91.

Det er den ene årsag til, at vi har lovforslaget til behandling i dag. Den anden er den harmonisering til de to EF-direktiver om henholdsvis indesluttet anvendelse og udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer. Direktiverne fastsætter et miljømæssigt højt beskyttelsesniveau, og det er vi tilfredse med. Proceduren om direktivgodkendelsen har jo bl.a. været til debat og har været til behandling i Markedsudvalget.

Det politiske hovedindhold drejer sig fortsat om risikovurderingen. Det var bl.a. denne vurdering, der var baggrund for behandlingen af De Danske Sukkerfabrikkers ansøgning om udsætning af en gensplejset roe. At forsøget måske så endnu ikke har fundet sin heldige udformning, er ikke tilstrækkelig begrundelse for at afvise at tage del i eller gøre brug af denne ny teknologi. Vores viden i dag er bl.a. årsagen til, at vi i EF nu kan håndtere disse forhold med en fælles godkendelsesordning i hele EF om markedsføringen i stedet for en mere omfattende godkendelsesprocedure.

Det hilser vi med tilfredshed, og på den baggrund kan Det Konservative Folkeparti støtte lovforslaget.

Filt Jensen (V):

I gældende lov om miljø og gensplejsning fra 1986 er det fastsat, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1990-91, og det falder jo fint i tråd med EF-direktivet om regler for an-

vendelse af genetisk modificerede mikroorganismer, der skal optages i de nationale love senest 23. oktober i år.

Nyere forskning i genteknologi har skabt enorme muligheder såvel i flora som i fauna og mikroorganismer. Det er på én gang spændende, perspektivrige, men også uhyggelige og uetiske muligheder, der åbenbarer sig.

Det er betydningsfuldt, at dansk forskning på ansvarsfuld vis får gode og lovmæssige rammer at arbejde under, ligesom det er vigtigt, at forskningsresultaterne kan udnyttes i praksis.

Der er i lovforslaget såvel som i EF-direktivet sat faste og snævre regler for udsætning og markedsføring af de gensplejsede organismer. Der kan jo være risiko ved udsættelse af genetisk modificerede organismer; og denne risiko bør der være en vis sikkerhed for og garanti for at man kan styre, sådan at man er sikker på, hvordan de vil opføre sig i naturen, inden man får dem sat ud. Og da naturen ikke kender grænser, er det godt, at der stilles de samme restriktive krav i hele EF.

Som nævnt er der i gensplejsning rige muligheder. Vi kender bl.a. Novos insulinproduktion på basis af gensplejsede gærceller. Vi kender Daniscos sukkerroe, hvor man ved gensplejsning har gjort roen modstandsdygtig over for ukrudtsmidlet Roundup. I manges øren lyder det vel netop som noget odiøst, men det er det jo ikke, tværtimod. Nu har det jo ikke været nogen succes i første omgang, fordi den ikke har særlig gode dyrkningsmæssige egenskaber, men hvis det lykkes at lave det og en roe, der har den modstandsdygtighed, er man jo i den situation, at man kan reducere kemikalieforbruget i sukkerroedyrkingen til størrelsesordenen 1/3 eller 1/4 af det, man hidtil har brugt.

Der ligger andre perspektivrige muligheder: kornsorter og andre planter, der kan gøres modstandsdygtige over for sygdomme, så man sparer at bruge kemikalier i bekæmpelse af disse. Man kan finde frem til plantearter med højere kvalitetsegenskaber. Man kan vel også risikere, at der opstår uheldige situationer, og skabe organismer, der giver anledning til allergi osv.

Men alt i alt er der mange perspektiver, der åbner sig, for det er et lovforslag, der på én gang giver lejlighed til at udnytte mulighederne, men samtidig sikrer mod de farer, der kan være en følge af moderne gensplejsningsteknologi.

[Filt Jensen]

Venstre tilsiger lovforslaget en positiv udvalgsbehandling.

Rahbæk Møller (SF):

Dette lovforslag drejer sig jo især om implementering af to direktiver, og det er især udsættelsesdirektivet, jeg vil knytte nogle principielle betragtninger til.

For det første synes jeg, at det i sig selv er godt, at vi får et direktiv, for problemerne ved gensplejsning er internationale, og internationale regler er et gode. Men det direktiv, der kom ud af det, er på centrale punkter mangelfuldt, dels fordi det er kedeligt, at vi går fra det danske princip, hvor udsætning er forbudt, men kan tillades med rimelig kontrol og med offentlighed omkring det, til et princip, hvor udsætninger principielt er tilladte, men kan forbydes.

Et andet problem er, at der ikke er tale om et minimumsdirektiv, men om et direktiv, der umiddelbart skal gælde i alle lande, og det vil sige, at vi ikke kan stille strengere krav her i landet.

Af disse grunde var det rigtigt, at Danmark stemte imod i sin tid, og man fulgte da også den anbefaling, som vi sammen med andre partier gav.

Samtidig skal jeg tilføje, at det også lykkedes danske forhandlere at få strammet en række bestemmelser op, så Danmark har været medvirkende til ved vores tidligere lovgivning at sikre internationale regler på et højere niveau, end det ellers ville være tilfældet.

Men direktivet er stadig væk ikke godt nok, og så er problemet: Hvad skal vi gøre?

Vi kunne vælge at bruge miljøgarantien og så simpelt hen undlade at implementere.

Ministeren har valgt en anden vej. Ministeren foreslår, at vi implementerer direktivet og så bruger miljøgarantien som en nødbremse, så vi i visse tilfælde kan forbyde markedsføring af produkter i Danmark.

Jeg tror, det er en realistisk måde at håndtere sagen på, og derfor vil jeg allerede nu gøre det klart, at SF overordnet støtter denne strategi og dermed også støtter hovedlinjerne i forslaget, og at vi vil bidrage konstruktivt under udvalgsbehandlingen.

Det betyder ikke, at vi automatisk godkender forslaget i alle detaljer. For det første er det jo et meget omfattende forslag, og jeg vil bestemt ik-

ke påberåbe mig, at jeg har fuldt overblik over alle detaljer på nuværende tidspunkt. Der er brug for et grundigt udvalgsarbejde, og der kan dukke mange problemer op; der er mange spørgsmål, der skal stilles. Jeg vil ikke tage dem op her – der er meget teknik i det.

Jeg vil dog rejse et enkelt problem, nemlig spørgsmålet om offentlighedens indsigt. Tidligere har det været sådan, at f.eks. enhver udsætning skulle forelægges for Folketinget, og det gav automatisk indsigt fra offentlighedens side. Nu forstår jeg det sådan, at det kun er, hvis ministeren går imod EF, at Folketinget automatisk skal inddrages, og det vil sige, at en almindelig udsætningssag ikke nødvendigvis skal op for Folketinget. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det er rigtigt forstået eller misforstået, men sådan kan det i hvert fald læses.

Et helt andet spørgsmål er, at når vi får den meget udviklede internationale procedure, sker det let, at embedsmændene kommunikerer på mange sprog og med mange oversættelsesproblemer, men glemmer eller har ikke tid til at informere offentligheden. Hvordan kommer offentligheden ind i problemstillingen nu? Jeg tror, det er nødvendigt, at vi straks fra begyndelsen skal gøre os klart, at der er et behov her. Jeg ved, at bl.a. England og Holland har forsøgt at håndtere dette med nogle regler, som vi mangler i Danmark.

Det dér med offentligheden er faktisk meget væsentligt. Vi ved nemlig, at hvis vi har offentlighed om en sag, undgår vi for det første problemer, der bør undgås, for det andet skaber vi også tryghed om problemer, der ikke kan undgås. Det har været vores erfaring, at den gensplejningslov, vi har i Danmark, ikke har hæmmet industrien, fordi der endnu ikke har foreligget noget, som faktisk ikke burde ske, men der har været tryghed om det, der er sket, og det har tvunget beslutningstagerne konsekvent til at tænke i de baner, at det, de besluttede, skulle kunne forelægges og diskuteres offentligt. Det er et gode, som skal bevares.

Men som sagt er der meget at bore i under udvalgsbehandlingen, og jeg skal give tilsagn om, at vi vil gå positivt ind i dette udvalgsarbejde.

Niels Højland (FP):

Da vores ordfører i denne sag desværre ikke kan være til stede her i dag, er jeg blevet pålagt at fremlægge Fremskridtspartiets synspunkter.

[Niels Højland]

Vi er inde på et område her, som kan gøre én forskrækket, og man spørger sig selv: Hvad er det, man er ved at gøre her, og hvad kan det medføre?

Det er klart, at gensplejsning og genteknologi både kan føre noget godt og noget skidt med sig, men det er lige så klart, at vi også står over for noget, som på længere sigt kan føre noget godt med sig inden for den medicinske verden, inden for sundhedsverdenen og mange andre ting. Vi kan sammenligne det med atomkraften; den kan jo også udnyttes på en god måde og på en dårlig måde.

Det er klart, at vi i Fremskridtspartiet vil se positivt på forslaget og deltage i et seriøst udvalgsarbejde om at få lavet en hensigtsmæssig lovgivning. Men der vil jo under ingen omstændigheder kunne udformes en lovgivning, som forhindrer, at der kan laves nogle dårlige ting med denne teknologi. Derfor må man bare appellere til dem, der har med det at gøre, at de ikke udnytter det og bruger det forkert, for det er helt klart, at hvis man bruger denne teknik til noget godt, så er det fremtiden ligesom så meget andet.

Addi Andersen (CD):

Da Centrum-Demokraternes miljøpolitiske ordfører ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

CD vil i udvalget arbejde positivt på en revision af lov om miljø og genteknologi, fremsat af miljøministeren, en lov, som CD dengang i 1986 støttede.

For CD er det vigtigt, at Danmarks miljøpolitik afstemmes efter miljøpolitikken i EF. Man kan måske også sige, at det er vigtigt, at EF's miljøpolitik bliver afstemt efter Danmarks på nogle punkter.

Lone Dybkjær (RV):

Eftersom der ikke er så forfærdelig mange flere til stede end de i denne sag indviede personer, kan jeg vel nøjes med at henvise til, at jeg af rimelig let forståelige årsager også kan tilslutte mig hovedprincipperne i denne lovgivning og den måde, som direktiverne bliver ud-møntet på.

Jeg vil dog gerne sige to ting. Den ene er til fru Dorte Bennedsen vedrørende bemærkningerne. Jeg er nu ikke sikker på, at de er velegnede til højtlysning rundt omkring som typiske

eksempler på letforståelige tekster. Nu gik jeg det med de briller lidt mere igennem, og så tænkte jeg: Er det dig, der er ved at få svært ved at læse? Men jeg tror faktisk, lixtallet er rimelig højt. Jeg mener virkelig, det er ret svært at forstå, hvis ikke man er ret meget inde i det. Når det er sagt, vil jeg også gerne complimentere for, at det givetvis er så letforståeligt, som sådan noget nu kan være. Men letforståeligt er det nu altså ikke. Men det kan jo være, der er lidt forskel på de fora, vi kommer i. Det kan jeg selvfølgelig ikke afvise.

Det andet, jeg synes vi kommer til lige at diskutere en lille smule mere i udvalgssammenhæng, og som hr. Rabhæk Møller også var inde på, er samspillet med Folketinget. Det er noget, vi unægtelig var nogle stykker der var ret meget optaget af, og hvor jeg måske ikke synes vi har fundet den endelige løsningsmodel endnu, for det er vel den eneste måde, vi kan sikre en eller anden form for offentlighed omkring dette her på.

Samtidig skal vi naturligvis sikre den beskyttelse, der skal være af virksomhederne, som vi altid har skullet sikre. Men jeg synes, vores lille genroe viste, at det var muligt, hvis vi arbejdede med det, at nå en model, som både beskyttede virksomheden og samtidig sikrede så meget offentlighed, at vi syntes, vi kunne være med til det dengang.

Der skal selvfølgelig findes nogle passende balancegange over til ministeren, sådan at vi ikke påtager os alt muligt ansvar, som vi alligevel ikke kan påtage os.

Men på linie med de andre ordførere kan jeg altså også tilslutte mig hovedlinierne i dette lovforslag, men vil gerne drøfte, om vi er helt færdige med forholdet til Folketinget.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi står med et vanskeligt område her. Der er nogle store og uoverskuelige konsekvenser af denne lovgivning. Hvad kan forsøgs- og udviklingsarbejdet på dette område ikke føre til? Men vi er nødt til at forholde os til det, og det har vi jo allerede gjort i Danmark, idet vi var først ude, kan man vel sige, med lovgivning på dette område. Og jeg synes nok, vi har grund til at være lidt stolte af, at vi var så hurtigt ude med den første lovgivning her.

Nu står vi så med opfyldelsen af revisionsparagraffen og en tilslutning til EF-direktiver på

[Lysholm Christensen]

området. Og det er da helt fint, at den lovgivning, som Danmark altså var først ude med, nu kan nyttiggøres i et større område, for der er jo mange lighedspunkter til EF-direktiverne.

Jeg skal ikke gå i detaljer med tingene – det har vi udvalgsarbejdet til, og jeg skal allerede nu tilsige vort positive samarbejde under udvalgsbehandlingen af denne vanskelige sag – men jeg vil gerne tilslutte mig nogle af de betæneligheder, hr. Rahbæk Møller gav udtryk for med hensyn til det ændrede princip i forbindelse med udsætning, hvor man går fra et forbud til, at man nu skal have en godkendelse, og der er også spørgsmålet om at stille ekstra strenge krav i enkeltlande, eller man skal indordne sig under de krav, som nu bliver gældende for hele området.

Vi har nogle betæneligheder på det område, som vi gerne vil se lidt nærmere på, men som sagt tilsiger vi vor positive medvirken til udvalgsarbejdet og håber, vi kan finde en løsning på de vanskelige spørgsmål.

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Indledningsvis vil jeg gerne takke Folketinget for den positive indstilling, der har været til dette forslag. Naturligvis er der rejst nogle spørgsmål af vanskelig art, men de hører hjemme under udvalgsarbejdet.

Det er rigtigt, således som det har været fremhævet, at forslaget hovedformål er at gennemføre de to EF-direktiver om henholdsvis indesluttet anvendelse og om udsætning samt at harmonisere loven med forslaget til ny miljøbeskyttelseslov, som man endnu ikke har været inde på.

Det er imidlertid vigtigt at holde fast i, at lovforslagets udgangspunkt fortsat er den forudgående – det siger jeg både til hr. Lysholm Christensen og til hr. Rahbæk Møller – risikovurdering ved anvendelse af genteknologi for at sikre miljø, natur og sundhed. Lovforslaget fastholder således det høje beskyttelsesniveau og indebærer desuden de fordele, der ligger i en fælles europæisk regulering. Det må vi jo ikke være blinde for, for her vil vi få et udbygget informationsgrundlag, og vi vil få mulighed for at påvirke andre landes afgørelser.

Fru Dorte Bennedsen havde en alvorlig indvending imod baggrundsteksten, og den gik ud på, at vi ikke rigtig havde beskrevet, hvorfor Danmark i sin tid tog forbehold over for udsæt-

ningsdirektivet. Det kunne man selvfølgelig også have skrevet ind, og det burde man måske have gjort, og man kan da også forklare, hvorfor Danmark så ændrede stilling i et notat til udvalget.

Det, der skete, var jo, at Danmark fik indflydelse. Vores indvendinger udmøntede sig i bestemmelsen i lovforslagets § 9, stk. 4, hvorefter miljøministeren kan nedlægge forbud mod markedsføring eller stille yderligere vilkår for en markedsføring, hvis denne markedsføring ellers ville stride mod varetagelsen af væsentlige miljø-, natur- eller sundhedshensyn.

Sikkerhedsklausulen i udsættelsesdirektivets artikel 16 er udmøntet i lovforslagets § 17, som fru Dorte Bennedsen nævnte, og den giver miljømyndighederne mulighed for ved et allerede godkendt produkt til markedsføring at nedlægge et midlertidigt forbud eller påbud, såfremt det viser sig eller der er en formodning om, at den genetisk modificerede organisme udgør en risiko for miljøet – det miljøhensyn, som hr. Rahbæk Møller lagde vægt på, og hvori jeg er enig.

En anvendelse af denne bestemmelse kræver, at der indledes en revisionskomitéprocedure. Såfremt Danmark i et konkret tilfælde finder, at hensynet til miljø og sundhed ikke er tilgodeset ved den fælles godkendelse, har Danmark nogle muligheder for at imødegå godkendelsen, og jeg skal nævne, at man f.eks. kan forbyde anvendelsen af en genetisk modificeret organisme på dansk område under henvisning til reglen i § 9, stk. 4, og så kan Danmark indbringe godkendelsen for EF-Domstolen med påstand om, at fællesgodkendelsen er et udtryk for, at Kommissionen ikke forvalter direktivet efter dets bogstav, og derved kan man altså få underkendt den del af det.

Hvad angår behandlingstiden, er det klart, at det er en kort behandlingstid, og denne korte behandlingstid har jo fået indflydelse på den måde, hvorved vi prøver at løse offentlighedsproblematikken. Vi ville da gerne have en længere behandlingstid, men der er altså vedtaget denne i EF af hensyn til at kunne få afsluttet sagerne, men skulle det være muligt at få det ændret, skal det ikke komme an på mig. Jeg føler bare ikke, at der på dette stadium er de store chancer. Det er derfor, vi har lavet de andre offentlighedsregler, som vi nævner.

[Miljøministeren]

Så blev der spurgt, om vi kan risikere at få en ansøgning op på græsk. Nej, det kan vi ikke. Ifølge normal praksis vil man få den på det sprog, hvor landets problem kommer fra, altså hvor godkendelsen har fundet sted, dvs. på græsk, hvis det er i Grækenland, men samtidig på engelsk. Og det går jeg ud fra at vi kan klare temmelig hurtigt at oversætte til dansk, så jeg tror ikke, at den procedure, at vi får det på græsk og engelsk kommer til at betyde, at der bliver bidt af i de 60 dage, som der er tale om.

Hr. Rahbæk Møller var også inde på offentlighedens informationsproblematik. Hvad det angår, er det jo sådan, at miljøministeren ifølge lovforslagets § 9, stk. 7, kan høre myndigheder og organisationer i spørgsmål om godkendelse af genetisk modificerede organismer, såfremt disse skal udsættes. Bestemmelsen tænkes anvendt ved nationale godkendelser af forsøgsudsætninger efter lovforslagets § 9, stk. 1, samt ved godkendelse til markedsføring efter lovforslagets § 9, stk. 2 og 3.

Denne bestemmelse er en præcisering af dels hidtidig praksis, hvorefter Miljøministeriet hører respektive ministerier om udsætningsstilladelser, såfremt andre ministeriers ressortområder berøres, dels at miljøministeren her får mulighed for at høre organisationer om udsætnings-sager. Bestemmelsen er indføjet for at tilgodese den offentlige indsigt i sager om udsætning, og denne bestemmelse skal afbøde virkningerne af, som jeg nævnte, at klageadgangen for udsætningsgodkendelser fjernes. Hermed sikres det, at offentligheden fortsat vil kunne have et højt informationsniveau om udsætningerne og kunne påvirke myndigheden.

Dette er specielt vigtigt for markedsføringsgodkendelser efter lovforslagets § 9, stk. 3, hvor sagsbehandlingen foretages i et andet EF-land og den endelige godkendelse sker ved EF-proceduren.

For at sikre den politiske indsigt, som fru Lone Dybkjær nævnte, i de nationale forsøgsudsætningsafgørelser samt markedsføringsgodkendelser, står der jo i bemærkningerne til lovforslaget, at der som hidtil vil ske en orientering af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg, forinden der gives en godkendelse. Derfor mener jeg altså, at ønsket om at få orientering i Folketinget er opfyldt – og jeg er enig med fru Lone Dybkjær i, at man skal passe på ikke at få blandet Folketingets lovgivende og ministerier-

nes udøvende magt og dermed også få rod i ansvarsforholdene – ved at vi altså i bemærkningerne har tilbudt en forudgående orientering af Folketingets Miljøudvalg.

Jeg tror også, det er vigtigt at være opmærksom på, at der er mulighed for, at Danmark her kan opretholde den mere restriktive godkendelsesordning også for lavrisikoorganismer, som vi har nævnt. Og jeg ser ikke de store betænkeligheder ved anmeldelsesordningen, fordi vi altså stadig væk har call-in-muligheder, stadig væk har muligheden for en drøftelse med organisationerne og stadig væk har orientering af Folketingets Miljøudvalg.

Men det er klart, at det er et meget vanskeligt område, et område med megen teknikalitet, og hr. Rahbæk Møller, der jo har været ordfører i den tidligere lov om disse spørgsmål, ved også, hvor indgående det blev behandlet i Forskningsudvalget og Miljøudvalget. Jeg er således klar over, at mange af disse meget tekniske spørgsmål kræver en særlig belysning, og det skal naturligvis ske i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 118:

Forslag til lov om ændring af lov om lens, stamhuses og fideikommisgodsers samt de herhen hørende fideikommiskapitalers overgang til fri ejendom.

Af miljøministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 1/2 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):